

MULTIKANAL-POLICY

SVT Teknik; Ulf Bodemark, Gunnar Johansson, Erik Lundbeck

5.1-formatet gör det möjligt att mixa ljud i 6 högtalare, 5 huvudhögtalare 3 Hz-20 kHz och 1 subwoofer (LFE; low frequency effect channel) 3 Hz-120 Hz.

För att uppnå största vinsten av 5.1-formatet ska allt dialogljud (det talade ordet som är bärande för innehållet) placeras i centerhögtalaren. Det gör att våra konsumenter med olika grad av hörselnedsättning, själva kan balansera skillnaden mellan dialog och ljudeffekter/musik så att hörbarheten blir optimal.

Det betyder att vi har ett antal olika möjligheter att placera och mixa vårt programljud:

- 1.0** En ljudkanal (mono), placeras i centerhögtalaren. Används för program som bara innehåller tal, utan ljudeffekter eller musik.
 - 2.0** Två ljudkanaler (stereo), placeras i vänster och höger fronthögtalare. Kan användas för program som bara innehåller instrumentalmusik/ljudeffekter eller vid reprisering av tidigare inspelat stereomaterial.
 - 3.0** Tre ljudkanaler, placeras i vänster, center och höger fronthögtalare. Används för program som innehåller tal och musik/ljudeffekter t.ex. nyheter, där talet placeras i centerhögtalaren och musiken/ljudeffekterna i vänster och höger fronthögtalare. 3.0 är att jämföra med vanligt stereoljud, med fördelen att konsumenten kan balansera skillnaden mellan dialog och ljudeffekter/musik.
 - 3.1** Samma som 3.0 men med möjligheten att förstärka lågfrekventa ljudeffekter genom att även placera dessa i LFE-kanalen. (LFE ingår ej vid nedmixning till mono/stereo i Dolby Digital-avkodaren.)
 - 4.0** Fyra ljudkanaler, placeras i vänster och höger fronthögtalare och vänster och höger bakhögtalare. Kan användas för program som bara innehåller instrumentalmusik/ljudeffekter.
 - 4.1** Samma som 4.0 men med möjligheten att förstärka lågfrekventa ljudeffekter genom att även placera dessa i LFE-kanalen. (Ang. LFE, se **3.1** ovan.)
 - 5.0** Fem ljudkanaler, placeras i vänster, center och höger fronthögtalare, och vänster och höger bakhögtalare. Används för program där upplevelsen och närvarokänslan är viktig och där ingen förstärkning av låga frekvenser är önskvärd, t.ex. musikunderhållning och sport.
 - 5.1** Samma som 5.0 men med möjligheten att förstärka lågfrekventa ljudeffekter genom att även placera dessa i LFE-kanalen. Används för dokumentärer och dramaproduktioner. (Ang. LFE, se **3.1** ovan.)
- Flerkanalsmixarna ska vara stereo- och monokompatibla. Metadata som beskriver hur ljudet ska mixas ner till stereo/mono ska alltid levereras.
 - Vi garanterar inte kompatibilitet till matriserade flerkanalsformat såsom Dolby surround, Dolby Pro Logic och Dolby Pro Logic II. (Formatens brister är svåra att hantera och flerkanalsljudet finns att tillgå via Dolby Digital.)
 - Används LFE så ska kontrollrummet ha 10dB förstärkning på LFE-lyssningen. (Dolby Digital dekodern har motsvarande 10dB förstärkning.)

Multikanal-system	Fronthögtalare			Bakhögtalare		Subwoofer (LFE)
	Vänster	Center	Höger	Vänster	Höger	
1.0		X				
2.0	X		X			
3.0	X	X	X			
3.1	X	X	X			X
4.0	X		X	X	X	
4.1	X		X	X	X	X
5.0	X	X	X	X	X	
5.1	X	X	X	X	X	X